

ESG-ЧИННИКИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Островський І. А., канд. екон. наук, доцент, Трембак К. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Післявоєнне відновлення економіки України має спиратися на сучасні підходи до управління, зокрема, до інвестиційної діяльності.

Залучення інвестицій є невід'ємною частиною економічної діяльності. Впровадження екологічних, соціальних і управлінських чинників (ESG-чинники: E – environmental, S – social, G – governance) у бізнес-процеси компанії відображається на її інвестиційній привабливості. Їхнє узгодження допомагає розробляти й реалізовувати політику і практику відповідального інвестування, формувати портфель із урахуванням цінностей інвестора та зважувати ризики при прийнятті рішень. У цей час багато інвесторів прагнуть використовувати ESG-чинники в інвестиційному процесі поряд із традиційним фінансовим аналізом, приділяючи особливу увагу етичним міркуванням і цінностям. При цьому впровадження принципів ESG у бізнес-процеси служить для інвесторів індикатором здатності забезпечити стійкий приріст і прибутковість інвестицій.

Зростаючий інтерес інвесторів до ESG-чинників обумовлений тим, що ризики, пов'язані з ними, можуть вплинути на діяльність емітентів у довгостроковій перспективі. Тому при прийнятті інвестиційних рішень дані ризики повинні ретельно аналізуватися.

1. Оцінка ризиків інвестування стосується впливу, який виявляє компанія на навколишнє середовище. При цьому ухвалюється в розрахунки вуглецевий слід її продукції, використання шкідливих речовин у виробничих процесах, рівень вуглеводневих викидів, а також ступінь впровадження екологічних інновацій і поновлюваних технологій у виробництві.

2. Обговорюються соціальні критерії, у тому числі зміна соціальних умов усередині компанії (охорона праці, розвиток людського капіталу) і в суспільстві в цілому (відповідальність перед клієнтами, безпека продукції).

3. Розглядаються управлінські ризики в контексті ділової етики, податкової прозорості, різноманітності керуючого складу, прозорості управління та ін.

Слід зазначити, що оцінка діяльності компаній за допомогою ESG-факторів не є єдиним підходом для відповідального інвестування. Так, соціально-відповідальне інвестування (SRI, Socially responsible investing) допомагає інвесторам погоджувати економічно виправданий вибір із своїми особистими цінностями. У той час як ESG-підхід ураховує, як методи та політика компанії впливають на прибутковість і доходи в майбутньому, SRI-підхід фокусується на тому, як точно інвестиції відповідають цінностям окремого інвестора.

У свою чергу, імпаکت-інвестування (Impact investing) орієнтовано більш на наміри, ніж на дохід. При цьому інвестиційні цілі містять сегменти ринку,

призначені для вирішення насущних проблем. Порівняно з ESG-підходом імпаکت-інвестування може приносити більш низький прибуток.

Необхідно підкреслити тісний зв'язок концепції ESG-інвестування з концепціями сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності. В основі сталого розвитку сполучено економічні, екологічні й соціальні напрямки діяльності, у рамках яких компанії можуть вносити свій внесок у благополуччя нинішніх і майбутніх поколінь. Концепція корпоративної соціальної відповідальності припускає готовність компаній реалізовувати соціальні інвестиції й добродійність поверх того, що пропонують норми законодавства. Використання показників ESG для оцінки впливу компаній на навколишнє середовище й соціальну сферу відрізняє концепцію ESG від концепції корпоративної соціальної відповідальності й у той же час поєднує її з концепцією сталого розвитку. У цілому всі три концепції орієнтовані не стільки на досягнення корпоративних цілей, скільки на їхнє узгодження з інтересами суспільства й збереженням природи.

Мотивація інвесторів у використанні даних ESG у своїй діяльності обумовлена в основному стратегічними фінансовими причинами, у числі яких зростаючий попит клієнтів і розвиток інвестиційних продуктів. Також має значення етичний складник та ефективність принципів ESG для зміни поведінки компаній. Інформація з ESG застосовується інвесторами в основному для взаємодії з компаніями інтегрована й в моделі оцінки для перевірки інвестиційного портфеля. Хоча інвестори відзначають, що збір і аналіз відповідних даних вимагає більших матеріальних і тимчасових витрат, а також зовнішнього підтвердження й часто не містить необхідних подробиць. Крім того, ряд показників важко виміряти кількісно.

Проте частка інвестиційних процесів і продуктів на основі принципів ESG, а також практик їх інтегрування в бізнес-процеси неухильно зростає. Наприклад, коронакриза 2020-2021 рр. поставила ESG-інвестування, особливо в області корпоративного управління, перед новими викликами. Компанії вирішували питання, пов'язані із зміною своїх стратегій; відстеженням більш широкого набору операційних показників і показників ефективності; спостереженням за новим списком ризиків; осмисленням політики, що регулює компенсації; переоцінкою значення стану здоров'я й професійної перепідготовки співробітників.

МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ GRI – ЗРОЗУМІЛА МОВА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Петлиця О. О., викладач, Харківський державний автомобільно-дорожній коледж

В реальних умовах інформаційної економіки підприємствам доводиться реагувати на зростаючий запит користувачів інформації стосовно прозорості фінансової звітності, яка багато в чому обумовлена усвідомленням